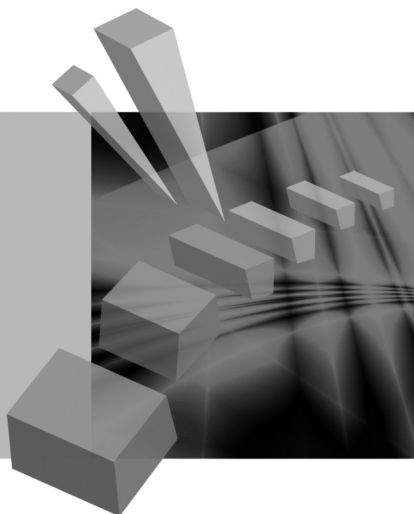

Współczesne tendencje rozwojowe badań operacyjnych

**PRACE NAUKOWE
UNIwersYTETU EKONOMICZNEGO
WE WROCLAWIU
nr 108**

**RESEARCH PAPERS
OF WROCLAW UNIVERSITY
OF ECONOMICS
No. 108**

Współczesne tendencje rozwojowe badań operacyjnych

Redaktorzy naukowi
Juliusz Siedlecki
Piotr Peternek

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2010

Senacka Komisja Wydawnicza

Zdzisław Pisz (przewodniczący),

Andrzej Bąk, Krzysztof Jajuga, Andrzej Matysiak, Waldemar Podgórski,

Mieczysław Przybyła, Aniela Styś, Stanisław Urban

Recenzenci

Andrzej Barczak, Jan Gajda

Redaktor Wydawnictwa

Anna Grzybowska

Redakcja techniczna

Barbara Łopusiewicz

Korekta

Barbara Cibis

Skład i łamanie

Comp-rajt

Projekt okładki

Beata Dębska

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2010

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-073-0

Spis treści

Wstęp	9
Aleksandra Anusik: Wpływ stochastycznych stóp procentowych na wycenę finansowych kontraktów <i>futures</i>	11
Bogdan Ciupek: Działalność zakładu ubezpieczeń jako gra	21
Krzysztof Dmytrów: Porównanie kilku podejść w modelowaniu zapasów z ograniczeniami poziomu obsługi	30
Renata Dudzińska-Baryła: Badanie zależności wybranych kryteriów oceny inwestycji w akcje	39
Agata Gluzicka: Miary koherentne i ich zastosowanie do analizy ryzyka portfela	52
Sebastian Gnat: Wykorzystanie modelowania decyzyjnego w problemie ustalania stawki podatku katastralnego	64
Dorota Górecka: Wykorzystanie metod wielokryterialnych w procesie oceny i wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektu z funduszy Unii Europejskiej	76
Paweł Hanczar: Planowanie przewozów w warunkach strefowego systemu rozliczeń	92
Radosław Jadczyk: Heurystyki i metaheurystyki w problemach VRP	101
Michał Jakubiak: Problemy alokacji towarów w magazynie	113
Ilona Jankowska: Stochastyczna analiza właściwości rozwiązania liniowego zadania optymalizacyjnego	122
Marek Kośny, Piotr Peternek: Modelowanie preferencji na przykładzie przydziału studentów do grup administracyjnych	130
Bogumiła Krzeszowska, Tadeusz Trzaskalik, Ewa Nocoń: Zastosowanie algorytmów genetycznych do układania planów lekcji na przykładzie Szkoły Podstawowej nr 5 w Olkuszu	141
Janusz Łyko: Optymalizacja preferencji	153
Arkadiusz Maciuk: Czynniki determinujące wielkość ośrodka akademickiego	159
Ewa Michalska: Dominacje stochastyczne a teoria perspektyw	169
Maciej Nowak, Tomasz Wachowicz: Ocena ofert negocjacyjnych za pomocą metody PROMETHEE	177
Marek Nowiński: Testowanie determinizmu w ekonomicznych szeregach czasowych	190
Anna Plich: Zastosowanie modelu logitowego do prognozowania kryzysów giełdowych na przykładzie New York Stock Exchange	199

Artur Prędki: Propozycja opisu niepewności w ramach metod DEA i FDH	207
Agnieszka Przybylska-Mazur: Wpływ kryterium wyboru rzędu autoregresji wektorowej na dokładność prognozowania wskaźnika inflacji	219
Paweł Rośczał: Wykorzystanie algorytmu genetycznego w generowaniu decyzji inwestycyjnych na rynku walut	231
Olena Sobotka: Zastosowanie relacji dominacji stochastycznej w warunkach niepełnej i dodatkowej informacji	242
Grzegorz Tarczyński: Rozwiązywanie zagadnień klasyfikacyjnych z wykorzystaniem sieci bayesowskich	254
Krzysztof Targiel: Zastosowanie języków opisu problemów optymalizacyjnych w arkuszach kalkulacyjnych	263

Summaries

Aleksandra Anusik: The influence of stochastic interest rates on pricing of financial futures	20
Bogdan Ciupek: Insurance company's activities as a game	29
Krzysztof Dmytrów: Comparison of several approaches in inventory models with service level constraints	38
Renata Dudzińska-Baryła: Research on relationships between selected criteria of shares investment valuation	51
Agata Gluzicka: Coherent measures and their application to portfolio risk analysis	63
Sebastian Gnat: The application of decision modeling to determining the property tax rate	75
Dorota Górecka: The utilization of multi-criteria methods in the process of evaluation and selection of applications for a project co-financed from the European Union funds	91
Paweł Hanczar: Transportation service planning in the zone tariff system	100
Radosław Jadczał: Heuristics and metaheuristics for the vehicle routing problem (VRP)	112
Michał Jakubiak: The goods allocation problem in a warehouse	121
Ilona Jankowska: Stochastic analysis of linear optimization problem's solution	129
Marek Kośny, Piotr Peternek: Preference modeling on the example of students' assignment to the specialization groups	140
Bogumiła Krzeszowska, Tadeusz Trzaskalik, Ewa Nocoń: The application of genetic algorithms in school timetabling on the example of the Elementary School no 5 in Olkusz	152
Janusz Łyko: Optimisation of preferences	158

Arkadiusz Maciuk: Determinants of the academic centre's size	168
Ewa Michalska: Stochastic dominance and prospect theory	176
Maciej Nowak, Tomasz Wachowicz: Scoring negotiation offers with PROMETHEE	189
Marek Nowiński: Testing economic time series for nonlinear determinism ...	198
Anna Plich: The application of logit model in stock exchange crisis forecasting on the example of the New York Stock Exchange	206
Artur Prędko: The proposal of the uncertainty description using the DEA and FDH methods	218
Agnieszka Przybylska-Mazur: The influence of choice criterion of autoregression rank for accuracy of inflation rate forecasting	230
Paweł Rośczał: The genetic algorithm application in the generation of investment decisions in the foreign exchange market	241
Olena Sobotka: The application of stochastic dominance to the decision problems under incomplete and additional information	253
Grzegorz Tarczyński: Solving clustering problems with Bayesian nets	262
Krzysztof Targiel: On using optimization languages in spreadsheets	272

Przedmowa

Prezentowana publikacja jest zbiorem tekstów zawierających rezultaty badań i prac naukowych młodych pracowników naukowych zajmujących się szeroko rozumianymi badaniami operacyjnymi. Teksty te w postaci referatów naukowych zostały przedstawione na XXVII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej im. Profesora Władysława Bukietyńskiego pod tytułem: *Współczesne tendencje rozwojowe badań operacyjnych*, która odbyła się w październiku 2008 r., w Zamku na Skale, w Trzebiezowicach koło Łądka Zdroju. Na tej konferencji, jak i w trakcie poprzednich, referują młodzi pracownicy przed grupą profesorów, co umożliwia prezentację nowych pomysłów i przemyśleń, a uwagi, nierzadko krytyczne, pozwalają na ich doskonalenie.

Uczestnikami konferencji byli przede wszystkim pracownicy katedr Badań Operacyjnych Akademii Ekonomicznych Katowic i Wrocławia oraz Uniwersytetu Łódzkiego. Nie zabrakło również pracowników innych ośrodków naukowych w Polsce, takich jak Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu czy Politechnika Radomska.

Współczesne tendencje to przede wszystkim algorytmy genetyczne, metody DEA, sztuczne sieci neuronowe i teoria chaosu. Wysłuchaliśmy więc i tym razem referatów na te tematy, a także inne, równie interesujące, jak np. problemy dominacji stochastycznej w podejmowaniu decyzji, metody wielokryterialne czy zagadnienia preferencji i ryzyka.

Dyskusje, toczone również poza salą konferencyjną, stanowiły często inspirację do dalszych badań i ewentualnej korekty dotychczasowych kierunków badawczych.

Przedstawiając 25 referatów z tej konferencji, mamy nadzieję, że przyczynią się one do wzbogacenia wiedzy Czytelników i dalszej popularyzacji nowoczesnych zagadnień dotyczących podejmowania decyzji i będą zachętą do prowadzenia badań naukowych w dziedzinie badań operacyjnych.

Pragniemy również podziękować recenzentom tego zeszytu, którzy zadali sobie trud przeczytania i przyczynili się do ulepszenia tekstów wielu artykułów.

*Juliusz Siedlecki
Piotr Peternek*